

Ime inžaja vsaki dan.
Ledi ob nedeljan in praznikih ob 5. uri ob ponedeljkih ob 7. uri zjutraj.
Vseamidne stevilke se prodajo po 3 novč. (6 stotinikov) in mnogih tobakarnih v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Šentilji, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, Št. Petru, Belami, Nabrežini, Novem mestu itd.
Objave in naročne sprememb uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 5. zvečer. — Cene oglašev 16 st. na vrsto petih: poslanice, smernice, javne zavetje in domači oglasi po pogodbi.
TELEFON štev. 1157.

Pol. društvo „Edinost“ v Trstu.

Vabilo

na

redni občni zbor

ki ga priredi

politično društvo „Edinost“ v Trstu
dne 5. novembra t. l. ob 4. uri popol.
v Sokolovi dvorani v „Nar. domu“.

Dnevni red:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev odbora.
5. Slučajnosti.

Odbor.

Brzjavne vesti.

Štajerski deželní zbor.

GRADEC 21. Posl. Resel je v nadenovnem govoru utemeljeval nastopni svoj predlog: Deželni zbor sklene pozvati vladu, da predloži ista ob zopetnem sestanku državnega zbora zakonski predlog glede uvedanja splošne in direktne volilne pravice za državni zbor združenih kraljestev in dežel. Predlog je bil izrečen političnemu odseku.

Bavarski princ Ferdinand.

MADRID 21. Včeraj je bil bavarski princ Ferdinand Marija imenovan huzarskim stotnikom in naturaliziran kakor Španec. — Prince je nato obiskal kraljevo rodbino. Popoldne je bil prince odlikovan z znaki reda zlatega runa. Zvečer je bil v kraljevi palači na čast zaročencem banket, na kateri je bil pozvan tudi nemški poslanik.

Zavetišča dojenčkov.

PARIZ 21. Včeraj je bil v Pasteurjevem zavodu otворjen prvi mednarodni kongres za ustavitev zavetišč za dojenčke. Finančni minister Merloux, ki je predsedoval, je v negotovu pozdravil mnogoštevilne izvenke deležne delegate.

Trgovinska pogodba med Belgijo in Črnomorjem.

CETINJE 21. Trgovinska pogodba med Belgijo in Črnomorjem je bila ratificirana. Tovadni spisi so bili danes izmenjeni.

Dalmatinski deželni zbor.

ZADER 21. Na daneski seji deželnega zbora je bilo učlenih več interpelacij. Med temi se nahaja tudi interpelacija poslanca Borčića (hrv. stranke) o postopanju vladnih vinorejskih organov ob razdelovanju ameriških tržišč v neokuženih krajih. Zakonska načrta glede razjezenja gorskih potokov pri Imotsku in na otoku Hvaru sta bila v drugem in tretjem čitaju v sprejeti.

PODLISTEK.

317

Prokletstvo.

Slodovinski roman Avgusta Šenca. — Nadaljeval in dovršil L. E. Tomič.

Prevel M. O-A.

Štabel je pogledal škofo začudeno, a potem bana; nu, videči, kako mu je ta namignil, začel je pripovedovati jasno in glasno, kako je škofska četa pod Gregorovičevim vodstvom navalila, kako so čete začele udarati v meščansko hišo, kako so slednjic njega prijeli, osramotili, kako bi ga bili ubili, da ga na srečo ni ban osvobodil in krepljeval vseh ljudij.

Škof se je bil spustil na široko stolico, v koton tik svoje posele. Temno je gledal pred se, držal roki na kolenu, poslušal priprosto ali krepko pripovedovanje črevljarevo, ki je svoj govor spremjal s kako

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je mod!

Pomnožitev japonske armade.

LONDON 21. »Times« je prejela iz Tokija nastopno poročilo: Tukaj se razstavlja govorice, da bo vlada dobiti od parlamenta dovoljenje, da povpraša stanje armade od 13 na 20 divizij. Na ta način bi Japonska bila bolje v stanu izvajevati svoje zavezne dolžnosti. Baron Oshima, povečnik čet na poluotoku Liaotung je imenovan podkraljem v Kwantungu.

Vihar na severo-ameriških jezerih.

CHICAGO 21. Od torka razsveta na velikih jezerih se en vihar. Po dospelih poročilih se je na raznih mestih potopilo 11 ladij in je 12 oseb izgubilo življenje.

Odvetnik — umorjen.

SOBOTICA 21. (Ogr. brz. biro.) Kupčevalce s konji Michael Ulrich iz Bač-Alma je danes ob 1. uri popoludne z telesno palico ubil državnega poslanca in odvetnika Milana Milosavljevića. Odvetnik je bil popolnoma zdrobljena lobanja. Urednik Henrik Braun, ki se je nahajjal v družbi Miklavževića je bil na rokah teško ranjen. Ulrich se je po izvršenem složnem sam pravil državnemu pravdilstvu ter je bil takoj arrestriran. Navaja se, kako vzrok spremememu činu, da je Milosavljević v neki svilni pravdi zistopal Ulricha in ga ogoljufal.

Dogodki na Ruskem.

VARŠAVA 21. Socijalno-demokratična stranka pozivlja v nekem proglašu na splošni štrajk za torko dne 24. t. m., da pokaže s tem svoje simpatije za žrtve nemirov v Moskvi in Petrogradu. V nekem predmetstvu so delavec ubili nekega delavskoga mojstra.

MOSKVA 21. (Petrogr. brz. agentura.) Upravni uradniki železnice Moskva-Kursk in Moskva-Nižni-Novgorod so pričeli štrajkat.

Ogrska kriza.

DUNAJ 21. Cesar je danes zaprisegal dasedanje ministre kakor tajne avtovalce. Nato je pa zaprisegal novoimesovana ministra za poljedelstvo barona Feilitcha.

DUNAJ 21. Po prisegi je cesar vsprelj ogrske ministre v avdijenci. Ministerski predsednik baron Fejervary in minister za notranje stvari Kristoffy sta bila ob 1. uri vsprejeta od cesarja v avdijenci.

BUDIMPEŠTA 21. »Ogrski hiro« poča z Dunaja: Ministerski predsednik baron Fejervary in minister za notranje stvari Kristoffy sta bila danes ob 1. uri popoludne skupno vsprejeta od cesarja v avdijenci. Ministra sta cesarju poročala o stvareh vunega resorta. Nekoliko ministrov se poda v Budimpešto ob 3. drugi pa ob 5. uri popoludne.

In Hrvatske.

Zagreb, 20. oktobra.

Prva bitka je zvršila s — porazom. Skupščina zgrabskega meščanstva, ki jo je

odurno besedo, kakim živim vsklikom užiljenega poštenja in pravične jeze. Iz zvonkega, krepkega glasa se je videlo, da v tem človeku bije pošteno srce, da mu je poštenje svetinja, da ljubi pravico in sovraži krivico. In na zaključku svojega pripovedovanja je rekel:

— Slabo se dela, gospod škof, to ni božja volja, niti ne kraljeva želja, ker mir in sloga sta od Boga, a nesloga od budobe. V žumi, na visoki gori, vem, da mi glava ni povsem varna, da more tam navaliti na mene divja nema zver; ali huja je človeška zver — razbojniki.

— To vem, zato se varujem in čuvam; ali v mestu, kjer so se zbrali razumeji, krščeni ljudje takor čebole v panju, vladajujo božji mir in lepa ljubav. Sovražstvo je suh, zbudljiv le, ki ne donaša sadu, ampak le razi do krvi. Pravi človeški ljudje imajo drugega posla, nego da se kolijo med seboj. Bog nam je dal pamet in roke, da sebi in svoje hraniemo in svetu koristimo. Bog nas

Naročna znača
za vas leta 34 K. poi leta 12 K. 3 meseci 6 K. — Naročna brez dopisane naročnine se uprava ne osuša. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilno pošiljanje na uredništvo lista. Naročnina, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik STEPAN GODINA. Lastnik koncesije lista „Edinost“. — Narodna tiskarna koncesija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-kratilnični račun št. 652.841.

b. sklical meščanski odbor »čiste« stranske prava za nedeljo dne 15. t. m., da protestuje proti glasoviti reški resoluciji, zvršili je grdo za Franko in njegovo četo. »Čiste« so doživeljili fiasko, kakor njegova gotovo niso pričakovali. Ker ste v vašem listu že prisneli nekaj vesti o tej skupščini, je ne bom jaz ponovno opisoval. La nekoliko svojih utisov naj napišem tu!

Ko je človek gledal tistih par fanatiziranih mladičev, kako so pod zastavo vstopali v dvorano »Kola«, smejeti se je moral od srca. To da je »zavedno meščanstvo? Ti da bi smeli proglašati naše in dalmatinške zastopnike za »izdajice? Ti naj bi bili naši odrešitelji? Ti nam mari ustvarijo Veliko Hrvatsko?!

Frankova četa se je bila postavila za govorniško mizo, per jih je bilo pa na galeriji. Vedno pa je bila socijalistična, dočim »Hrvatsko pravo« leži, da so »čiste« imeli vedno. Na skupščini se je hrupelo in kričalo — mi na galeriji niemo razločili niti besede — in ni došlo niti do izvolitve predsednika, kamoli do čitanja kakake resolucije? Da bi bilo utišli, so razstirili nad mizo govornika zastavo, »čiste« Elegović je dvigal neki papir, stopil dol in »čiste« so zapustili dvorano, da pojde svojemu dičnemu vodji prredit »ovacijo. A naslednjega dne smo čitali v svoje največje račujenje, da je bila na skupščini prečitana in v sprejeti svečansim načinom protirečka resolucija. Zgrajali smo se nad takim pisanjem, ki mu je glavni namen, da provinciji zamaže oči, da je pokaze, kako da je »ves Zagreb« (ali so to bahate besede!), a žejmo tudi ves hrvatski narod obasil reško resolucijo. V temi pa so tudi oni sami uverjeni v svoji duši o svojem porazu. Blamirali so se in blamirali se bodo vedno, ako bodo nadaljevali svojo politiko.

Tudi sicer so hoteli reško resolucijo upotrebiti, da pokrijejo svojo prejanje sramote z bog napadov nekega »Argusa« (V Trstu dobro poznega Pjeročića, ki je pred dobrim letom doj toli marljivo zahajal v najtemnejši kot kavarne »Commercio«, kjer naše novinštvo nastopilo proti temu, so nam je poželjivo brakal po hrvatskih novinah ter z naglico vpostavili ta oddelek, ali za predstojnika so mu postavili nekega poštaega višega čefijala, ki mu je sicer ime za »čiste«, ali je vse prej, nego Hrvat. Tu je zoper ponovno kršanje nagodbe, pa čakamo željno, da si tudi naš minister, novopečeni tajni svetnik, se ne sme več pisati proti kršnju zakonskemu zavodu!)

V Pešti so nam bili odpravili hrvatski oddelek v ministerstvu za trgovino. Ko je

najtemnejši kot kavarne »Commercio«, kjer naše novinštvo nastopilo proti temu, so nam je poželjivo brakal po hrvatskih novinah ter z naglico vpostavili ta oddelek, ali za predstojnika so mu postavili nekega poštaega višega čefijala, ki mu je sicer ime za »čiste«, ali je vse prej, nego Hrvat. Tu je zoper ponovno kršanje nagodbe, pa čakamo željno, da si tudi naš minister, novopečeni tajni svetnik, se ne sme več pisati proti kršnju zakonskemu zavodu!

V Pešti so nam bili odpravili hrvatski oddelek v ministerstvu za trgovino. Ko je najtemnejši kot kavarne »Commercio«, kjer naše novinštvo nastopilo proti temu, so nam je poželjivo brakal po hrvatskih novinah ter z naglico vpostavili ta oddelek, ali za predstojnika so mu postavili nekega poštaega višega čefijala, ki mu je sicer ime za »čiste«, ali je vse prej, nego Hrvat. Tu je zoper ponovno kršanje nagodbe, pa čakamo željno, da si tudi naš minister, novopečeni tajni svetnik, se ne sme več pisati proti kršnju zakonskemu zavodu!

Prečka »Politik« je priobčila te dni nekaj statističnih počitkov o razmerju počitkov na naslov otvoriti dne 15. novembra slancev, ki bi ravstalo po splošni volilni ter zborovati dlje časa. Ta delo ima polne pravice, akor se volilni okraji določijo za roke. Somo bi trebalo zasukati roke, pak približno 50.000 prebivalcev. Ako bi število pametno delati, ne pa da vasi govoriti naših poslancev iznašalo 502, bi prišlo na Kranjsko

je ustvaril, da se v miru množimo, ne pa da se v nemiru uničujemo. Da, da!

To se govoriti vedno med nami s te in one strani potoka, je nadaljeval črevljar po nekaj troskib. In res, kako lepo je, kadar je mir. Ako mi semkaj, Kapiteljci k ban, hotel sem le, da gospod škof čuje iz nam, a nikomur nič žalega. Vaski lepo po tvojih ust, kaj delajo njegovi ljudje. Dvojno. Kako trdo smo se držali dogovora, ki smo ga bili sklenili s kapiteljem pred škofom Pavlom, dokler ni v našo nesrečo zopet nastopil oni zli duh našega mesta, a tudi tvoj, gospod škof, oni zlobni dvorski tvoji župan, da izpreča zite nov davek, ki ne obstoji po pravici, ker se najstarejši ljudje dobrega spomina ne spominjajo tega davka, ne kakor očevidec, ne po sporobi starjih. A vidiš, na tak krov račun, na takem trbilem pravu so dvignili tvoji ljudje svoje pesti nad nas kakor Židje na Jezusa Krista, a jaz toliko da nisem izgubil glave pod jeso, kapiteljskih besedev. Bilo vam odpuščeno od nas, ali Bog vam ni odpustil, kajti sreča vam je slabo poslužila. Nikar tako naprej

gospod škof! Bo tvoja in naša poguba. Gospod ban, imam li še kaj opraviti tu, ker se mi mudi domov? je vprašal črevljar, obrivši se do Detrika.

Nimaš, dragi mojster, je odgovoril — Nimaš, dragi mojster, je odgovoril, da govoriti vedno med nami s te in mi mudi domov? je vprašal črevljar, obrivši se do Detrika.

Hvala, gospod ban, za tvojo obrambo. Sodrga bi me mogla zoper zaustaviti na poti. E pa z Bogom! Srečni ostali vse — in ti gospod ban, in ti gospod škof!

Tako je govoril Štabel in odšel.

Škof se je zaglobil v razmišjanje. Peklo ga je in kako, da se stvar tako slabo istekla, posebno sedaj na početku bavovanja Detrikovega. Sedaj ni bilo več mliniti na prijateljstvo banovo. Nasproto, škof se je bal, da mu bo novi glavar kralja Hud nasproto, da mu bo povsodi metal polena pod noge ter da bo delal in sodil proti njegovi korišči.

(Pride ře.)

10 poslancev, na Štajersko 26, na Korčko 1, na Trst 3, na Goriško 4, na Istro 6, na Dalmacijo 11. Po narodnosti bi se stvari izpremenile tako, da bi na podlagi ljudskega štetja, ki pa ni pravilno, imeli Nemci v prihodnjem drž. zboru le 178 poslancev, Čehi 118, Poljaki 83, Rusini 67, Slovenci 24, Hrvatje 14, Italijani 14, Romuni 4. Izmed neuslovenskih dežel omenimo le Nižje Avstrijsko, kjer bi Nemci imeli 54 poslancev, Čehi pa 2, in pa Moravo (Nemci 18, Čehi 34). Jako zanimivo je razmerje v slovenskih deželah. Na Kranjskem bi bili vsi slovenski poslanci, na Štajerskem bi bilo 18 poslancev nemških, 8 slovenskih, na Korškem 5 Nemcev in 2 Slovencev, na Goriškem 3 Slovencev in 1 Italijan, v Istri 3 Hrvetje, 1 Slovenc v 1 Italijan; pač pa bi v Trstu se vedno imeli vse mandate Lahi. V Dalmaciji bi bili sami slovenski poslanci. Slovani bi skupaj imeli v državnem zboru 306 poslancev, Nemci, Italijani in Romuni pa skupaj 196 poslancev.

Kar se tiče našega Trsta, je »Politik« labo informirana, skozi meni, da tržškim Slovencem ne bi pripadal noben mandat. Mi pa pravimo, da bi morali dobiti vsaj enega v večakem slučaju: naj bi že volili po volilnih sekcijah, ali pa po proporcionalnem sistemu! Po tem poslednjem bi v sičaju, da dobri Trst 3 mandate, pripada: nam 1 mandat, a če dobri 4, celo 2. In Trstu bi morali dati štiri mandate na podlagi števila prebivalcev.

Najboljša ilustracija narodnih razmer v Trstu je zadnja državoborska volitev za V. kurijo. Na tej je dobil italijanski kandidat okroglo 10.600, slovenski pa okolo 8400 glasov. To faktično razmerje bi bilo odločilno tudi na volitvah s splošno volilno pravico, ne pa rezultat umetnega ljudskega štetja. Na podlagi tega bi dočitali število mandatov za posamečne pokrajine, okraje in kraje. Nikakor pa ne pomenljajo rezultati ljudskega štetja analognega rezultata tudi na volitvah.

Če bi se pa razdelili volilci po volilnih skupinah, potem bi morala okolica na vsaki nacin dobiti svoj mandat!

Nagl — mitropolit v Gorici?

»Neue Freie Presse« piše: »Od različnih strani se zatraju, da bo knezonadškofom v Gorici imenovan ali monsignor Flapp, škof v Poreču, ali pa monsignor Nagl, škof v Trstu. Italijani in Slovani na dalskem je bi z zadovoljstvom v sprejeli izvolitev enega teh predstavnikov, kajti oba sta občes spoštovana radi njiju nepristranosti in izogibanja političnemu in narodnemu boju. Škofom v eni ali drugi izprežajenih škofij bo baje imenovan župnik prestolne cerkve Fran Šedej, katera izvolitev pa bi gotovo izvala živih proteste od strani Italijanov, kjer je ta svečenik poznan kakor gorenje slovanofil.

Tako, sedaj vemo! Če kdo še tako očitno dela za Italijane, je — nepristranski! Če pa je kdo le Slovan in že se tudi ne vrika v narodne boje, je že — slovanofil! Kar se tiče Flappa in Nagla, je »Neue Freie Presse« res imenito informirana. In kar se tiče zadovoljnosti Slovanov s takim imenovanjem, bi se pač morala »Neue Freie Presse« informirati pri Slovanih samih in njih neodvisnih listih, ne pa pri korespondentih iz — Trsta, ki so se svojimi simpatijami, a morda tudi s svojimi osebnimi prav bližu svojima pripovedencem.

Krisa na Ogrskem.

Včeraj so bili novi ministri pred cesarjem na Dunaju. Reaktivirani ministri so poleži i prisego kakor tajni svetovalci. Novo imenovani minister za poljedelstvo Feilitzsch pa prisego kakor minister. Po ceremoniji priseganja je cesar vsprejel v posebni audienciji ministarskega predsednika Fejervaryja in ministra Kristoffera. Ta posebna audiencija daja položenju signaturo. Kristoffer je takorekoč oče ideji splošne volilne pravice, a Fejervary je naslonil na to idejo program, ki mu srežil kakor prapor v prihodnjih vrahovih časih. Povsem opravičeno je domnevanje, da je cesar v posebni audienciji razpravjal z ministrom o tej kardinalni točki v programu vlade, oskrbova taktiki, ki naj dovede program do uresničenja. Začenja se torej resen boj, na tem ni dvomiti več. Toda naš razum ram pravi, da ima ta odločitev na merodajnih mestih smisla le popolnit mesto poštarja. Iz Podgrada samoga

tedaj, ako so odločeni, da izvojujejo ta boj do skrajnih konsekvens, da pojdejo — kakor se pravi — do dna.

Pomislimo le. Fejervary predloži svoj načrt za splošno volilno pravico sedanji zbornici že pred Božičem. Da ta zbornica odkloni načrt, to je toliko kakor gotova stvar. Prvi korak na to bo razpuščenje zbornice in nove volitve. Tu je sedaj vprašanje: ali se Fejervary odloči za izkorjenje oktoriranje splošne volilne pravice, na podlagi katerih bi se vršile že prihodnje volitve? Mislimo, da ne. Kajti po vseh enotizacijah vlade je soditi, da si hoča do skrajne meje možnosti obraniti vasj videz ustavnosti, radi česar je najverjetnejše, da se bodo prihodnje volitve še vršile na podlagi starega volilnega reda s bojnim klicem od vladne in se jasnečne strani: za splošno volilno pravico!

Nu, 90 odstotkov verjetnosti govorijo za to, da tudi na teh volitvah zmaga konservativne vladne načrte z splošno volilno pravico! To bo trenutek, ko se vrla odloči za glavni udarec: za oktoriranje splošne volilne pravice. Na volišču pridejo drugi, doslej nepoznani elementi, iz katerih nemajarske narodnosti, na katerih pomoč računa vlada. Kaj pa, če ta pomoč ne pride takoj na teh prvih volitvah? To je zelo verjetno. Kajti uveževati treba, da so ti elementi za sedaj še nezavedni in politično possem neizvežbani in da ne bodo še znali rabiti instrumenta, ki so ga dobili v roke v obliki glasovnice! Denimo torej, da tudi na prvih volitvah na podlagi splošne volilne pravice vladne še ne dobije parlament večine, kakor je to treba! Denimo, da se tako zgodi tudi na poslednjih volitvah. In tako stojimo sedaj pred vprašanjem, ki je odločilno za sodbo o sedanji odločitvi odločilnih krogov za boj proti konservativi, pred vprašanjem: je li je baron Fejervary na čistem glede vseh načetih možnosti in je li pripravljen, nadaljevati boj do skrajnosti, to je, ponavljati volitve toliko še, da doseže svoj cilj, da si pridobi večino parlamenta? Le v tem slučaju — povdarnamo —, le če je pripravljen za takov boj do zadnjega, ima smisla, da so sploh začeli tak boj. Vsploh Fejervaryja je le na koncu poti, sredi poti pa more doživeti le popoln polom.

Kandidatnra danskega princa Karola za norveški prestol.

Kakor javljajo iz Kodanja, bo okoli 20 členov norveškega stortinga glasovalo proti pregašenju danskega princa Karola norveškim kraljem. Danski državni svet se je v petek v prvih bavil s kandidaturo princa Karola.

Državni svet je bil mnemis, da bi bilo primerno, ako bi se norveški narod v splošnem glasovanju izrekel za princa Karola. Volitev novega kralja se bo vršila prihodnji tork.

Drobne politične vesti.

Meksikanski odpoljanec na Dunaju, don Zenil, je v petek umrl tamkaj.

Malfatti kandidira zopet. Iz Rovereta javljajo, da so na volilnem shodu, ki se je te dni vršil tamkaj, zopet postavili barona Malfattija kakor kandidata na državni zbor.

Veliki knez Ciril. Glasom poročil iz Petrograda je eir hotel velikemu knezu Cirilu, ki se je nedavno poročil z ločeno hessensko veliko vojvodijo Melito, odveti naslov velikega kneza kar je pa preprečil admiral Birilov.

Cesar Viljem obišče pač Španijo. Iz Rima javljajo: Na nekem rasgovoru, ki ga je v petek imel pruski diplomatični zastopnik s papežem, je prvi boje objavil, da obišče cesar Viljem na spomlad razne luke v sredozemskem morju in da obišče o tej priliki tudi papeža v Rimu.

Internirane ruske ladije. Londonski »Morning Post« poročajo in Sangaja, da je ruska oklopna flota »Cesarevich«, ki je bila istorijska v Tengtavu, dobila nalog naj se povrne v Rusijo. »Askolte in druge internirane vojne ladije so prijete povlje naj pridejo v Tengtav in naj se od tamkaj podajo v Vladivostok.

Domača vesti.

Počtar v Podgradu. V »Edinost« je bilo že govora o tem, da se ima v Podgradu

so se oglašili in rekli: Poštno okrožje podgradsko je čisto in izključno slovensko. Dajte nam torej poštarja našega jezika, ki ne bo nasprotoval ljudstvu, med katerim mu bo živeti in poslovati, torej človek, ki bo znal popolnoma slovenski v govoru in pismu. To je povsem naravna zahteva. Kje drugje bi seveda ne bilo niti potrebno zahtevati? Kaj tacega, ker je samo ob sebi umetno. Pri nas, žalibog, treba stavljati tudi take zahteve, ker nam vsaki tip počljajo na razna mesta tuje, ne poznača našega jezika. Tudi v tem slučaju se čuje, da misijo Podgrad počastiti z nekim Italijanom, ki zna le kako besedico slovensko ali hrvatsko. Prav resno da se misli na merodajnem mestu na to, da bo poštarjem v Podgradu imenovan neki Rigo, Italijan, ne poznači slovenskega jezika, sedaj v službi v Opatiji! In njega zasluge? So menda, da je zaročen s hčerjo poštarja v Lovrani Battistina. Ta poslednji je baje znao z bivšim ministrom za trgovino, baronom Callom. In eksceleanca da se zavzame zato, da Rigo dobije pošto v Podgradu.

Ali je res, da se smejo v našem Primorju javne službe podelitev na ta način? Potem takem ni potrebno ne znanje jezikov in sploh ne kvalifikacija za javne službe! Do voljti je, da imaš kakega sedanjega ali bivšega ministra za komparti!

Oslarije »Hrvatskega prava«. »Hrvatsko pravo« nadaljuje svoje — oslarije o »Tržškem labirintu« ali »Narodnem domu«.

V zadnji svoji oslariji pripoveduje, da je imela sedanja učiteljice ruskega jezika v »kružku« strašen politični govor, ki ga gá silo »čisti« karakterizira tako, da moraš misiliti, da je bil to naravn strrevolucionaren pojav in da že kar češček peketanje koščkih kopit po tržškem tlaku. Sveda je vse skupaj teadenijo zlegano! Dopisnik »Hrvatskega prava« zabelja svoje oslarije o ruskem kružku z lažjo, da političao društvo »Edinost« podpira to propagatorje s 70 krovnimi na mesec. Pa še nekaj drugačega groznega ve povedati »Hrvatsko pravo« iz kružka: Jakšić se je tudi začel učiti ruski.

Dopisnik je ubral korak iz jednega trakta »Narodnega doma« v družega in iz »kružka« je stopil v — uredništvo »Edinosti«. Tu pa je videl v tork zvečer, kako sta se Jakšić dogodek, o dveh novincih in enem vojaku, in Cotič tepla s pestmi. Bla da ki da so bili brez povoda napadevi od reje to boj med rubljem in alkoholom! Zmagal je Jakšić. In sedaj je Cotič tovani. Za tem pa pripoveduje o nekem ježivš. urednik, Jakšić pa absolutni gospodar v uredništvu »Edinosti«. V popolnenje ensemble nastopajo zopet: »razpop« Počesar, »frits« Kučinč, »poštenik« Supilo...

Ko je dopisnik »Hrvatskega prava« tako olahčal v »tržškem labirintu« svojo patriotsko »velikohrvatsko« dušo, vodil ga je kralj v prijetanje mu kraje. Z »Dalmatinskim skupom« je zadovoljen, ker se isti ni združil s čitalnico »vaeslovanske koalicije«. Samo to mu še nekoliko grena veselje, da se v to društvo usiljuje »jedan Tresic-Pavčić«, ali Dalmatinci ga trpe, ker so uljudni ljudje. Slednjič sporoča svojim zagrebškim telčkom veselo vest, da priredi »skup« v januarju veliko zabavo v — »Teatro Verdić!« Tem povodom da uprizore lepo »opereto« »Ne vraga«, ki je libretto spisal Jaka Štoka, a uglasbil kapelač Vogrič. Kompetentne osebe da zatrjujejo, da je kompozicija »vespa, pa da se je nadejati vspaha«.

Ubogi Jaka Štoka! »Hrvatsko pravo« je napravilo poleg njegovoga imena pripombo v oklepaju, da je to — pseudonim, izmisljeno ime. »Hrvatsko pravo« negira brez pardona eksistenco našega Jaka. Oa je samo neko ime (za katerim se skriva drugo, resnično ime), kakor n. pr. ardentanti po ječah niso več ceste, ampak la — sumare! V odkodaino za likvidiranega Jaka pušča »Hrvatsko pravo« jako marljivo delovati v »Dalmatinskem skupu« »nadobudnega konceptijenta Kčvarja«, ki za ostali svet — ne eksistira!!

Mi ne moremo dalje in čitatelji menda tudi. Iz današnjega uvodnega članka doznavajo čitatelji, kako se je »Hrvatsko pravo« v svoji glasoviti kampanji proti uredniku Supilu jelo pogumno — umikati in se svija, da svojega dopisnika »Argus«, ki mu je eksoti par mesecov preskrbljal potrebu »dokazilni material«, niti ne pozna! Nu, »Hrvatsko pravo« menda sploh ne pozna svojih dopisnikov, ker, ako bi poznaš svojega tržškega dopisnika, bi menda vendar ne vprejemalo v svoje predale tach — oslarij!!

»Hrvatsko pravo« govorji o tržškem labirintu. Nam pa se vse zdri, da je »Hrvatsko pravo« labirint, v katerem se ne more orientirati noben — pameten človek.

Nu, ker se že bavimo z osršnjami »Hrvatskega prava«, naj navedemo tu, kako je reški »Novi list« etigmatsikal prvo — oslarij glasila »čistihe«. »Novi list« piše:

Taj čuvevi bombardista donio je minule sreča dopis iz Trsta o tamošnjim Slovencima in Hrvatima, koji je dokaz ne toliko zlobe, koliko krenutstva njegova pisca. Kad smo u kavani »Balkan« pročitali taj članak, nastalo je takovo veselje, da su se prolaznici zaustavili pred kavonom i gledali še se to u nutra buči i smije. Pepikov izvjestitelj ili je bio sraščen nasamaren, ili je on hotimice nasamaren »H. P.« — Prolazimo preko sramotne podvalne dru. Gregorinu, starom poštenjaku in našem vodji, jer je za nas i za njega nedostojno, da ga branimo od Argusovog glosila; uskanili smo samo, da osvjetlamo komičan s ranu.

Gosp. Cotič, naš dobrčina in pošteni otac mnogobrojne obitelji — alkoholista, a Slavik (odvjetnik!) gostiončič! Ova se dvojica tječe time, što je od suda sklopiti tisajne prijetstvje. — »Sokol« nalazi »I. Š., nekakvog Titzu, Franca Polča (ki je še sada vodi žestoku kampanjo proti svima, koji se kupe u Ner. Domu, a to u ime ovdejšnjih mantijsa, s kojima živi), pak Ukmara, kapelana, Jurizza, župnika u Rojanu i pozustog potuji. V »Sl. Čtronic« vedre i oblače dr. Jeraj (trg. kujigovedja) i gostiončič Slavik (kako rekošmo odvjetnik) i Jakšić, koji da se je pomirio sa Mandićem (a ne mogu se nači), te ušuljao u redakciju »Edinosti« (a veči dio godine prolazi u Dalmaciji, pa ni sada ga nije u Trstu). Kučinč, urednik »Tržškog Lleyda« da je dobio mjesto u novoj banci, da miri Jakšić sa Cotičem i dr. Požarom! Piš koncu dolazi neki dr. Štular, a mi poznamo samo šavca Štulara.

Mi Saveni u Trstu javno priznajemo, da je »H. P.« komičije od »Kout« i od samih »Fliegende Blätter«.

»Piccolelove« laži. V svoji številki od minolega petka je »Piccole« prinesel preko 200 vrst dolgo notico pod naslovom »Come ve povedati »Hrvatsko pravo« iz kružka: e perche un soldato fu disarmato e arrestato. Prepotenze su prepotenze di guardie di p. s. (Kako in takaj je bil neki vojak razočaren in aretovan. Nasilja nad nasilja je stopil v — uredništvo »Edinosti«. Tu pa je videl v tork zvečer, kako sta se Jakšić dogodek, o dveh novincih in enem vojaku, in Cotič tepla s pestmi. Bla da ki da so bili brez povoda napadevi od reje to boj med rubljem in alkoholom! Zmagal je Jakšić. In sedaj je Cotič tovani. Za tem pa pripoveduje o nekem ježivš. urednik, Jakšić pa absolutni gospodar v uredništvu, ki da je bil aretovan in pridržan skoraj eno uro v zaporu vzlič temu, da ima tam blizu svojo prodajalnico in vzlič temu, da je redarstvenemu nadzorniku ponujal par tisoč kron kavčije, in sicer popolnoma po nedolžnem.

No, mi smo se o stvari informirali načneje in smo zvedeli, da je v oni »Piccole« notici 200 vrst — laži. Mi nočemo nikdar braniti redarje, moramo se pa odločiti postaviti v bran resnice.

Evo kaj smo torej izvedeli mi o tem dogodku: Dne 17. t. m., malo pred 5. uro popoludne je en vojak vodil tri novince (»Piccole« pravi da le dva) iz velike vojašnice v ono, ki je v R. Janu. Dva teh novince sta šla rada, a eden se je upiral. Posebno v ulici del Belvedere, in sicer bližu tamošnje redarstvene stražnice, se je bil vojak voditelju odločno uprl in ni hotel dajti. Položil je bl svojo skrinjico na tla, sel sanjo in vplil, da on nčče k vojakom, da nečče biti vojak. Treba pa opomiti, da so bili vse trije novinci in tudi vojak voditelj prvej vjenči. Vojak voditelj, videči, da ne more onega trmoglaveža spraviti naprej, je sel na redarstveno stražnico prosiť pomoći.

Na redarstveni stražnici je našel, ležeča v postelji dva redarja, nameč Anton Bauščka in Franc Arliča. Povedal je njima kakšno sitacet da ima z onim novincem in ju prosil, naj mu ona dva pomagata, da ga spravi naprej in tako izvrši svojo dolžnost. Redar Bauščka s je oblekel in šel z vojakom na ulico. Videči pa, da je uporni novinec tijan, je dejal vojaku, da bo spravil novinca na stražnico in ga tam pr. držal. Mej tem pa naj on, vojak, odvede ona dva druga novinca v vojašnico v Rojan, a potem nej se vrne po tretjega.

Vojak je bil s tem zadovoljen. Red

Nova prodajalnica klobukov
David Osmo
v ulici Barriera vecchia št. 5.
Velik izbor klobukov, lastne delavnice, raznovrstnih kap za moške in ženske.
■ Brez konkurenčne cene.

Vydrova tovarna hranil Praga VIII.
izdeluje in priporoča:
Vydrovo zitno kavo.
Juhni pridatki znamka "Vydro".
Juhne konzerve (grahave, lejene, goveje in riževi).
Oblati (specijaliteta: Dessert délicat in masleni oblati).
Šmooči limonadni bonboni "Ambo".
Dlava za pecivo "Bahlina".
NAPRAVITE POSKUS!
Kolektiva vseh teh izdelkov 3 krone 20 stot. in poština.

Veliki postranski zaslužek
vzbidi vsakdar, ki ima mnogo poznanja in ki bi razprodajal ali prevzel
zastop
neke solidne tovarniške zaloge. Visoka provizija, li primerna stalna plača se zagotovi. Ponudbe z označbo dosedanja opravila naj se posiljajo pod: "Visoki postranski zaslužek P. E. 1166" na Rudolf Messe, Praga.

Mejparodno spedičijsko posredovanje
Caro & Jellinek
Trst ul. Romagna št. 2 Trst.
TELEFON št. 1027
Podružnice: Dunaj, Budapešt in Lvov.
Zastopstva na vseh glavnih trgih tu- in inozemstva.
Se priporoča za preskrbljenje seljenj sè zaprtimi blazinjenimi vozovi za pohištvo toli v mestu koli v tu in inozemstvu.
Pakovanje za prevoz po morju.
Posebno ugodni pogoji za vojaške osebe in državne uradnike.
Posiljative vsake vrste po stalni nizki prevozni.
■ Proračuni brezplačno.

Dobro znana zaloga manifaktur v partijah
ki se je nahajala na Piazza nuova vogal ul. S. Caterina št. 8 se je preselila dne 24. avgusta v ravnoisto ulico št. 1, zraven "Kavarne Metropole" (vogal Corso).

Zaloga
izvozno-marčne (Export-Märzen) in vležane (Lager)
pivo
v sodčkah in v hoteljkah, kakor tudi
kvasa
iz tovarne Bratov Reininghaus Steinfeld pri Gradcu.
Zaloga Mattonijeve Giesshübler vedno sveže kisle vode po zmernih cenah
ANTONU DEJAK junior
TRST
Via degli Artisti št. 10.

Zahtevajte pri nakupu

Schicho-vo šedilno milo
z znamko „JELEN“

Ono je zajamčeno čisto in vsake brez škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zaras jamčeno pristno, perlu neškodljivo milo naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime "SCHICHT" in varstveno znamko "JELEN". Najvecja tovarna te vrste na evropskem ozemiju.

Doge za parkete
hrastove ali jelove prve vrste predaja pod jamstvom po tovarniški ceni
Zaloga lesa - Miclauz
ulica Fonderia št. 7
F. Pertot urar
TRST - ul. Poste nuove št. 9
priporoča velik izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavanes itd. kakor tudi zlate, srebrne in košinske ure za gospo. Izbor ur za birmo. Sprejem popravljanja po nizkih cenah.

Stavbinski material
kakor korce, vsakovrstno opeko, pesek, apno, živo in uglašeno, se dobiva po najnižjih cenah, da se ni bat konkurisce, pri tvrdki

Belli & Corsi
ulica Economio št. 12 (stari mlin).

1 Kemično preskušeni in najden oblastveno koži popolnoma neškodljivi
„uničevalec lasij“ odpravi pri damah nelepe in sitne
lasi na obrazu
popolnoma s korenikami ter podeli koži tudi se naravno svezost, nežnost ter gladkobo. — Cena 7 krov. — Posilja povsod diskretno
I. SCHMIDEK, Budapest VII, Nyár-utca 18.

10.000 hektolitrov vinskih sodov v vsaki velikosti od 5–70 hektolitrov daja pro po jako zmerah cenah tvrdka Alex. Breyer i sinovi, Krževac.

„Svetovansko kons. društvo“ razpisuje službo
krčmarja. Oziralo se bo le kažejo, da so popolnoma zmožni krčmarske obrti. — Prosim se sprejemata do dne 1. novembra t. l. — Zahteva se kaveija 500 K. Informacije in vse druge podrobnosti se pa izve vsako sredo v društveni krčmi ("Narodni dom") ob 9. uri zvečer. Prosim je posiljati na odbor "Kons d uštva" pri sv. Ivanu ("Narodni dom") pri Trstu.
Odbor

Podpisana priporoča slav. občinstvu svoje
gostilno ki se nahaja v ul. Giovani Boccaccio, vogal Via Gazzoletti (ul. Miramar, vis-a-vis Jahaliča Bachschmit). Toči vino prve vrste in pivo, ter kuhinja je preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili. Priporočivši za obilen obisk bilježi spoštovanjem
MARIJA vdova ČOKELJ.

Nad 40-leten vspeh.
Najstarejša medicinalna specijaliteta naše pokrajine.
PASTIGLIE PRENDINI (od ogoljnjene sladke škorje) Iznajditelj in izdajatelj P. PRENDINI v TRSTU. Odlikovane z kolajnami in diplomami na prvih mejnaročnih razstavah. Počaščene sè zaupanjem odličnih zdravnikov ter predpisane kot domače zdravilo pri: grloboju, kašlu, hripcavosti, upadanji glasu, kataru. Zamorejo jih vživati tudi otroci, nadalje pevci, govorniki ter učitelji, da zadobè čist in svež glas.
NB. Pazite na nepoštene ponarejanja ter zahtevajte vedno "Pastiglie Prendini". V škatlicah: v lekarni "Prendini v Trstu" ter v vseh boljših lekarnah tukaj in v Evropi.

Varstvena znamka.

Udobiva se povsod!